

# 31 víťazstiev pre ľudské práva

2.7.2026 - | Amnesty International Slovensko

**Napriek čoraz napätejšej situácii vo svete sa počas prvých šiestich mesiacov roka 2026 podarilo v súčinnosti vlád s občianskou spoločnosťou presadiť a prijať dôležité zákony a uznesenia na riešenie porušovania ľudských práv. K týmto úspechom by nedošlo bez protestov, petícií a kampaní aktivistov a bojovníčok za ľudské práva.**

*V prvom polroku sa podarilo dosiahnuť spravodlivosť pre neopodstatnene stíhaných a väznených obrancov a obrankyne ľudských práv po celom svete. Medzitým úrady pozitívne reagujú na naše kampane proti zneužívaniu právomocí polície, za právo na slobodu prejavu a pokojné zhromažďovanie a za vyvodenie zodpovednosti za porušenia práv.*

*V nasledujúcom prehľade sa dočítate o tom, čo dokáže solidarita, keď sa v nej spoja masy ľudí po celom svete.*

## Dobré správy z januára

### Globálne

Ludskoprávne skupiny, organizácie občianskej spoločnosti a akademické inštitúcie sa budú môcť zapájať do rokovaní o budúcom Dohovore o zločinoch proti ľudskosti. Rozhodol o tom prípravný výbor, ktorý tento proces vedie, keď schválil rozšírenie účasti na rokovaníach o vôbec prvej medzinárodnej zmluve venovanej tejto problematike. Jeho rozhodnutie pomôže zabezpečiť, aby mali v tomto procese zastúpenie hlasy a skúsenosti preživších – v súlade s odporúčaniami Amnesty International. Tie sme sformulovali v spoločnom vyhlásení s partnerskými organizáciami aj v ústnom prejave počas úvodnej diskusie.

### Grécko

V januári v Grécku po rokoch súdneho konania oslobodili obrancu ľudských práv Seana Bindera a ďalších 23 osôb spojených s mimovládnu organizáciou zaoberajúcou sa záchranou ľudí na mori. Amnesty International viedla kampaň na podporu Seanovho prípadu od roku 2018.

### Luxembursko

Minister vnútra Léon Gloden sa rozhodol stiahnuť návrh zákona, ktorého cieľom bolo regulovať protesty v Luxembursku. Regulovalané boli prostredníctvom inšpekcií, požiadaviek na povolenie a potenciálnych sankcií pre organizátorov a účastníčky.

Amnesty International Luxembursko viedla proti tomu niekoľko mesiacov kampaň. V rámci parlamentnej konzultácie k návrhu zákona predložila viacero stanovísk, v ktorých upozornila na jeho nedostatky.

### Turecko

9. januára súd oslobodil jedenásť členov výkonného výboru Istanbulskej advokátskej komory. Tí čelili obvineniam zo „šírenia teroristickej propagandy“ a „verejného šírenia zavádzajúcich informácií“.

Obvinenia sa týkali vyhlásenia, ktoré komora vydala 21. decembra 2024 k zabitiu dvoch novinárov v severnej Sýrii a zatknutiu novinárov a právnikov počas súvisiaceho pokojného protestu. Ten sa konal

deň predtým v Istanbule.

Amnesty International spolu s ďalšími ľudskoprávnymi a právnickými organizáciami vydala verejné vyhlásenia. Ako amicus curiae podala na súd stanovisko na podporu vedenia advokátskej komory.

## **Venezuela**

Svojvoľne zadržívaných obrancov a obrankyne ľudských práv vo Venezuele prepustili na slobodu v období od januára do mája 2026. Boli medzi nimi Javier Tarazona, Rocío San Miguel, Kennedy Tejada, Carlos Julio Rojas a Eduardo Torres, Darío Estrada, Rosa Chirinos a Yevhenii Trush.

Amnesty International viedla kampaň za ich prepustenie. Aj naďalej bude vyzývať na okamžité prepustenie všetkých svojvoľne zadržívaných ľudí vo Venezuele vrátane tých, ktorých zadržali z politických dôvodov.

## **Dobré správy z februára**

### **Brazília**

Osem rokov po vražde obrankyne ľudských práv Marielle Franco a jej vodiča Andersona Gomesa v Riu de Janeiro a po pokuse o vraždu Fernandy Chaves, tlačovej tajomníčky pracujúcej pre Marielle, súd konečne odsúdil páchatelov zodpovedných za zorganizovanie týchto zločinov.

Tento rozsudok predstavuje významný pokrok v boji proti politickému násiliu a beztretnosti v Brazílii. Je tiež svedectvom vytrvalosti Mariellinej rodiny, sociálnych hnutí a organizácií občianskej spoločnosti, ktoré roky požadovali odhalenie pravdy a spravodlivosť.

Amnesty International Brazília naďalej vyzýva na prijatie širších opatrení na zabránenie politickému násiliu a zabezpečenie účinnej ochrany obrancov a obrankyň ľudských práv. Obzvlášť naliehavé je zabezpečiť ochranu žien, černošských lídrov a líderiek a tých, ktorí a ktoré vystupujú proti zakorenénym systémom nerovnosti a diskriminácie.

### **Stredoafrická republika**

11. februára Amnesty International odhalila, že Špeciálnemu trestnému súdu (SCC) Stredoafrickej republiky hrozí zatvorenie kvôli nedostatku finančných prostriedkov. To by mohlo pripraviť o spravodlivosť a odškodnenie tisíce obetí a preživších vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti.

SCC je hybridný súd s podporou OSN, úplne závislý od dobrovoľných príspevkov štátov a medzinárodných organizácií. V roku 2025 utrpel výrazné rozpočtové škrt, najmä v dôsledku stiahnutia financovania zo strany Spojených štátov amerických.

16. februára reagoval na vyhlásenie Amnesty International hovorca stredoafrickej vlády. Ten potvrdil, že vláda sa snaží zmobilizovať finančné prostriedky, ktoré umožnia SCC naďalej plniť svoje poslanie. Rovnaké úsilie znásobila aj mierová misia OSN.

### **Ekvádor**

V nadväznosti na minuloročnú správu o násilných zmiznutiach v Ekvádore a intenzívnu kampaň Amnesty International a našich partnerov sa rodinám obetí konečne otvoril prístup k pravde, spravodlivosti a odškodneniu prostredníctvom troch samostatných rozsudkov.

Najvyšší súd Ekvádoru nariadil odškodnenie pre rodiny štyroch černošských detí. Tie sa stali

obeťami násilného zmiznutia v Guayaquile. Súčasťou tohto rozsudku bolo nariadenie, aby sa ministerstvo obrany rodinám verejne ospravedlnilo. Zatiaľ čo Národné zhromaždenie súhlasilo s požiadavkou na reformovanie zákona o násilných zmiznutiach, aby sa zabránilo opakovaniu týchto zločinov.

Ronnie Medina, otec jedného z násilne zmiznutých detí, povedal: „*Spojme sa, aby sme zaistili, že žiadna iná rodina v Ekvádore už nikdy nebude musieť prežívať niečo podobné.*“

## **Európa**

S podporou Amnesty International a v spolupráci s tímami z celej Európy sa v rámci európskej občianskej kampane „My Voice, My Choice“ (Môj hlas, moja voľba) podarilo zozbierať viac ako 1,2 milióna podpisov na podporu požiadavky, aby Európska komisia (EK) zaviedla nový mechanizmus financovania s cieľom rozšíriť prístup k interrupcii v Európe.

Iniciatívu v decembri 2025 podporila aj väčšina poslancov a poslankýň Európskeho parlamentu.

EK sa vo februári 2026 rozhodla umožniť členským štátom EÚ, že už pridelené prostriedky na sociálne služby budú môcť čerpať na podporu cestovania a prístupu k službám v oblasti interrupcie. Tento prelomový krok umožní ľuďom z krajín s takmer úplným zákazom interrupcie alebo s reštriktívnou príslušnou legislatívou získať prístup k tejto základnej zdravotnej starostlivosti v zahraničí.

## **Nigéria**

Adamu Oseni (alias Hussaini Oseni), právnik zaoberajúci sa ľudskými právami, bol 18. februára 2026 prepustený na slobodu po rokoch kampane Amnesty International Nigéria. Oseniho odsúdil Najvyšší súd štátu Ondo na doživotné väzenie za držbu telefónu spojeného s ozbrojenou lúpežou. A to aj napriek dôkazom, že sa na tomto zločine nepodieľal.

Potom ako Amnesty International Nigéria v roku 2024 v jeho mene podala žiadosť o milosť, mu súd skrátil trest na 20 rokov. Napokon ho prepustili na slobodu.

Oseni vyjadril Amnesty International hlbokú vďačnosť za pomoc pri získaní slobody a ocenil jej intervenciu a podporu.

## **Dobré správy z marca**

### **Fínsko**

S podporou Amnesty International Fínsko získala petícia vyzývajúca na zavedenie tretieho, nebinárneho právneho označenia rodu vo Fínsku 50-tisíc podpisov. To znamená, že ju teraz bude možné predložiť novému parlamentu v roku 2027.

Iniciatíva „Olemme olemassa“ (Existujeme) sa snaží zabezpečiť, aby si jednotlivci mohli sami definovať svoj rod. Môžu tak urobiť prostredníctvom osobného vyhlásenia v rámci procesu, ktorý bude rešpektovať osobnú autonómiu. Ak parlament tento návrh prijme, umožní ľuďom žiť mimo binárneho rozdelenia na mužov a ženy a poskytne nebinárnym osobám právnu viditeľnosť a ochranu rovných práv.

### **Luxembursko**

3. marca luxemburský parlament drvivou väčšinou hlasov schválil návrh na zakotvenie práva na

interrupciu v ústave. Amnesty International Luxembursko predložila vyhlásenie o podpore, na ktoré sa počas rozpravy viackrát odkazovalo. Rovnako sa zúčastnila aj protestov na podporu tohto návrhu.

Luxembursko je teraz po Francúzsku druhou krajinou na svete, ktorá zakotvila právo na interrupciu vo svojej ústave.

## **USA**

Po roku vo väzbe ICE (Imigračného a colného úradu USA) prepustili Leqau Kordiu. Zadržali ju pri pokojnom protestovaní za ľudské práva Palestínčanov v období, keď úrady spracúvali jej žiadosť o pobyt v USA. Do vytrvalého úsilia o jej prepustenie sa zapojili aj Amnesty International USA a ľudia z celého sveta. Členstvo Amnesty International poslalo Ministerstvu vnútornej bezpečnosti viac ako 60-tisíc listov, v ktorých požadovali jej prepustenie.

Prepustenie 16. marca jej umožnilo vrátiť sa domov do New Jersey k svojej rodine a blízkym pred sviatkom Eid. Amnesty bude jej prípad naďalej sledovať, až kým sa jej nedostane spravodlivosti, ktorú si zaslúži. Ministerstvo vnútornej bezpečnosti by sa teraz malo prestať zaoberať jej imigračným prípadom a umožniť jej pokračovať v snahe o získanie trvalého pobytu v USA.

Na jej prípade sa dobre ukazuje potreba zastaviť a zrušiť mašinériu hromadného zadržiavania a deportácií v USA a brániť právo na slobodu prejavu a zhromažďovania.

Keď sa Leqaa konečne dostala na slobodu, jej bratranec Hamzah Abushaban povedal: *„Dnes oslavujeme slobodu. Zajtra budeme pokračovať v boji za spravodlivosť. Nielen pre moju sesternicu, ale pre všetkých nespravodlivo zadržaných.“*

## **Dobré správy z apríla**

### **Brazília**

Po vytrvalej kampani Amnesty International sa konečne podarilo dosiahnuť spravodlivosť v prípade predstaviteľky černošskej komunity quilombola a obrankyne ľudských práv Marie Bernadete Pacífico (známej aj ako Matka Bernadete), ktorú zabili pred tromi rokmi v Brazílii.

V apríli porota v Salvadore uznala Marília dos Santosa a Arielsona da Conceição dos Santosa za vinných z účasti na plánovaní a spáchaní vraždy Marie Bernadete Pacífico.

Tieto rozsudky predstavujú významný pokrok v boji proti beztrestnosti pri útokoch na obrancov a obrankyne ľudských práv v Brazílii.

### **Pobrežie Slonoviny**

V októbri 2025 zatkli na Pobreží Slonoviny počas opozičných protestov stovky ľudí vrátane niekoľkých tehotných žien. Išlo o protesty niekoľko dní pred prezidentskými voľbami.

Amnesty International vydala vyhlásenie, v ktorom odsúdila uväznenie protestujúcich. Poukázala v ňom aj na prípady troch tehotných žien, ktoré polícia zadržala napriek tomu, že sa na proteste nezúčastnili.

Hoci sa ministerstvo spravodlivosti v médiách ostro ohradilo proti vyhláseniu Amnesty International, odvolací súd v Abidžane nariadil v apríli predbežné prepustenie dvoch z týchto žien. Tretiu predbežne prepustili 20. mája. Amnesty International bude naďalej presadzovať prepustenie všetkých svojvoľne zadržaných osôb a zrušenie obvinení proti nim.

## **Etiópia**

Milliona Beyeneho, novinára a šéfredaktora denníka Addis Standard, 15. apríla uniesli z redakcie traja muži v civilnom oblečení. Predpokladá sa, že sa stal terčom útoku pre svoju novinársku prácu. Amnesty International spustila 27. apríla naliehavú petíciu a už 28. apríla Beyeneho prepustili a mohol sa vrátiť k svojej rodine.

*Som hlboko vďačný za všetku  
vašu podporu a úsilie, ktoré  
ste kvôli mne vynaložili.  
Naozaj to pre mňa veľa  
znamená.*

*Million Beyene*

Po prepustení povedal: „V súčasnosti podstupujem lekárske ošetrovanie a robím všetko pre to, aby som sa zotavil. Bola to ťažká skúsenosť a stále sa vyrovnávam s jej následkami, ale nestrácam odhodlanie. Som hlboko vďačný za všetku vašu podporu a úsilie, ktoré ste kvôli mne vynaložili. Naozaj to pre mňa veľa znamená.“

## **Fínsko**

Fínske úrady upustili od pilotného projektu zameraného na využívanie algoritmov na odhaľovanie podvodného získavania a zneužívania sociálnych dávok. K rozhodnutiu dospeli po konštruktívnom dialógu s Amnesty International Fínsko. Tá im poskytla svoju expertízu v oblasti ľudských práv na vysvetlenie problémov využívania umelej inteligencie v kontexte ľudskoprávných štandardov.

Amnesty International preskúmala podobné využívanie algoritmov v Dánsku, Holandsku, Švédsku a Francúzsku. Jej výskum odhalil, že využívanie systémov umelej inteligencie v týchto krajinách nespĺňa štandardy v oblasti ľudských práv. Algoritmy na odhaľovanie podvodov pri poberaní sociálnych dávok sa neprimerane zameriavajú na marginalizované skupiny. Keďže ich podrobujú zvýšenému dohľadu, podnecujú ich ďalšiu diskrimináciu a prehlbujú nerovnosť.

## **Haiti**

30. apríla prijal Európsky parlament uznesenie o stúpajúcom trende obchodovania s deťmi a vykorisťovania detí ozbrojenými gangmi na Haiti. Uznesenie obsahovalo niekoľko kľúčových odporúčaní, ktoré Amnesty International predložila parlamentu pred naliehavou rozpravou o tejto otázke.

Uznesenie, v ktorom uznali vykorisťované deti za obete zločinu, zahŕňa posilnenie programov na ochranu a opätovné začlenenie, podporu preživších a haitských organizácií, presadzovanie spravodlivosti, zastavenie deportácií do krajiny a obmedzenie nezákonných tokov zbraní a

financovania.

## **Filipíny**

Medzinárodný trestný súd (ICC) potvrdil všetky obvinenia zo zločinov proti ľudskosti voči bývalému filipínskemu prezidentovi Rodrigovi Duterte. Tým pripravil pôdu na začatie riadneho súdneho konania. Tento historický moment pre obeť a medzinárodnú spravodlivosť vyslal jasný signál – osoby podozrivé zo spáchania rozsiahlych a systematických zločinov zabíjania ako zločinov proti ľudskosti, sa jedného dňa ocitnú na lavici obžalovaných a budú čeliť súdnemu procesu.

Jedna žena, ktorej zabili manžela počas Duterteho takzvanej „vojny proti drogám“, opísala pre Amnesty International, aké nadšenie v nej vyvolala správa o Duterteho zatknutí v roku 2025: *„Keď som sa to dozvedela, začala som skákať od radosti. V kuchyni som kričala: „Áno, áno, áno!“*, povedala.

K ďalšiemu pozitívnemu kroku došlo v máji, keď ICC vydal zatykač na bývalého šéfa filipínskej polície Ronalda „Bata“ dela Rosu, jedného z kľúčových Duterteho spojencov počas „vojny proti drogám“. Filipínske úrady tvrdia, že plánujú dela Rosu zatknúť, avšak zatiaľ zostáva na slobode, keďže sa skrýva pred spravodlivosťou.

## **Sýria**

26. apríla sa v Sýrii začal súdny proces v neprítomnosti proti Bašárovi al-Asadovi a Maherovi al-Asadovi, ako aj proces proti zadržanému bývalému bezpečnostnému úradníkovi Átifovi Nadžíbovi. Ten bude súdený osobne, za zločiny proti sýrskemu ľudu.

Tento proces predstavuje dôležitý krok v rámci záväzku súčasnej vlády vyvodiť zodpovednosť za zločiny bývalej vlády, marí ho však neprítomnosť Bašára al-Asada a ďalších kľúčových obžalovaných. Amnesty International sa bude naďalej zasadzovať za to, aby sa obžalovaní osobne zodpovedali pred súdom a niesli dôsledky svojich činov.

## **Dobré správy z mája**

### **Argentína**

V máji sa začal súdny proces s údajnými páchatelmi smrtiaceho útoku na dva lesbické páry. Na následky útoku, ku ktorému došlo v máji 2024 v štvrti Barracas v Buenos Aires, zahynuli tri ženy – Andrea Amarante, Pamela Cobbas a Roxana Figueroa. Štvrtá napadnutá, Sofía Castro Riglos, prežila a naďalej sa domáha spravodlivosti a odškodnenia.

Amnesty International Argentína, ktorá počas celého procesu podporovala obeť a ich rodiny, privítala začatie súdneho procesu ako kľúčový krok smerom k vyvodeniu zodpovednosti. Tento prípad sa stal symbolom potreby riešiť násilie motivované predsudkami a diskrimináciou voči LGBTI+ ľuďom. Amnesty International tiež poskytla právne podania k prípadu. Zdôraznila v nich povinnosť štátu vyšetrovať a stíhať takéto zločiny, ktorá preň vyplýva z medzinárodných noriem v oblasti ľudských práv.

### **Belgicko**

Belgický štát neuspel so svojím odvolaním proti historickému rozsudku z 2. decembra 2024. V ňom bruselský odvolací súd uznal zodpovednosť Belgicka za únosy a systematickú rasovú segregáciu detí z etnika Métis počas belgickej koloniálnej nadvlády. Súd tieto činy kvalifikoval ako zločiny proti ľudskosti.

Kasačný súd vo svojom rozhodnutí potvrdil zodpovednosť Belgicka za zločiny proti ľudskosti spáchané v koloniálnej ére a právo obetí na odškodnenie.

Amnesty International spolu s organizáciami African Futures Lab a Amnesty International Belgicko (frankofónnou sekciou) budú naďalej viesť kampaň za spravodlivosť v mene ľudí z etnickej skupiny Métisov, aby sa im dostalo odškodnenia, na ktoré majú nárok.

## **Brazília**

V máji 2026 brazílsky Federálny regionálny súd 3. regiónu zamietol obe odvolania, ktoré podal herec Juan Darthés proti svojmu odsúdeniu za sexuálne násilie voči herečke a aktivistke Thelme Fardin. Toto rozhodnutie predstavuje ďalší významný pokrok v prelomovom prípade, ktorý sa stal regionálnym symbolom boja proti beztrestnosti rodovo podmieneného násilia.

*„Po rokoch zápasu je toto rozhodnutie ráznym krokom smerom k justičnému systému, ktorý načúva, uznáva rodovo podmienené násilie a vysiela silný odkaz dievčatám a ženám v celej Latinskej Amerike,“* uviedla Thelma Fardin.

## **Globálne**

Valné zhromaždenie OSN národov prijalo drvivou väčšinou historickú rezolúciu o zodpovednosti za zmenu klímy. Tá uznáva, že štáty majú právne povinnosti riešiť krízu v oblasti ľudských práv spôsobenú zmenou klímy, ako to stanovuje poradné stanovisko Medzinárodného súdneho dvora (ICJ) z roku 2025.

Táto nová rezolúcia OSN, ktorú inicioval ostrovný štát Vanuatu a ktorú podporila Amnesty International, nám pripomína, aký silný vplyv majú ľudia vrátane občianskej spoločnosti a hnutí zdola, keď spolupracujú na spoločnom celi.

## **Líbya**

Dlhoročné dokumentovanie porušovania ľudských práv v Líbyi prinieslo v máji istú nádej na vyvodenie zodpovednosti. Khaled El Hishri, vysokopostavený člen milície DACTO (Aparát na boj proti terorizmu a organizovanému zločinu), známej aj ako al-Radaa, bol postavený pred Medzinárodný trestný súd (ICC) na základe obvinení z vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti.

Amnesty International už dlho dokumentuje hrôzostrašné porušenia ľudských práv, ku ktorým dochádza s úplnou beztrestnosťou vo väzení Mitiga v Tripolise, ktoré je pod kontrolou milície DACTO. Organizácia zaznamenala mučenie a iné zlé zaobchádzanie, nezákonné zabíjanie, násilné zmiznutia a ďalšie zločiny podľa medzinárodného práva a závažné porušenia ľudských práv.

## **Nórsko**

Nórsky súd zamietol žiadosť Grécka o vydanie Tommyho Olsena, zakladateľa mimovládnej organizácie Aegean Boat Report. Grécke orgány žiadajú jeho vydanie na základe trestných obvinení súvisiacich s jeho prácou pri dokumentovaní porušovania ľudských práv voči ľuďom na úteku a migrujúcim na hraniciach Európy. Po jeho prvotnom zatknutí v Nórsku Amnesty International spustila naliehavú petíciu, ktorou vyzvala Nórsko, aby zamietlo jeho vydanie. V petícii uviedla, že obvinenia proti Tommymu Olsenovi nie sú podložené dôkazmi a predstavujú zneužitie legislatívy zameranej na boj proti prevádzacstvu.

*V tomto prípade nikdy nešlo len o mňa osobne. Išlo o to, či sa v Európe môže k*

*dokumentovaniu porušovania ľudských práv a prejavovaniu solidarity s ľuďmi na úteku a migrujúcimi pristupovať ako k trestným činom.*

*Tommy Olsen*

*„V tomto prípade nikdy nešlo len o mňa osobne. Išlo o to, či sa v Európe môže k dokumentovaniu porušovania ľudských práv a prejavovaniu solidarity s ľuďmi na úteku a migrujúcimi pristupovať ako k trestným činom. Som nesmierne vďačný Amnesty International a všetkým, čo počas tohto procesu podnikli kroky na moju podporu,“ povedal Tommy.*

Olsenovi stále hrozí trestné stíhanie v Grécku a je na neho vydaný európsky zatykač. Amnesty International bude pokračovať v kampani proti kriminalizácii solidarity s ľuďmi na úteku a migrujúcimi.

## **Juhoafrická republika**

Amnesty International Južná Afrika zorganizovala tichú demonštráciu za ochranu obrancov a obrankýň ľudských práv. Verejné zhromaždenie s požiadavku, aby polícia vyšetrovala prípady zabíjania a prenasledovania obrancov a obrankýň ľudských práv, upútala pozornosť úradov.

Úradujúci minister vnútra Firoz Cachalia, jeho zástupca Cassel Mathale a námestník ministra spravodlivosti Andries Nel verejne vyjadrili podporu kampani Amnesty International. Námestník ministra Nel sa formálne zaviazal stretnúť sa s Amnesty International, aby spolu diskutovali o potrebe legislatívy na ochranu obrancov a obrankýň ľudských práv.

## **Nigéria**

Výskum a verejná kampanť Amnesty International pomohli upriamiť pozornosť celej krajiny na obvinenia z porušovania ľudských práv na základni Tiger Base policajnej jednotky zameranej na boj proti únosom a ozbrojeným lúpežiam v meste Owerri v nigérijskom štáte Imo. Kampanť #EndTigerBase viedla k priamemu dialógu s generálnym inšpektorom polície a velením štátnej polície v Imo, ako aj k prístupu do priestorov jednotky a diskusiám na vysokej úrovni o vyvodzovaní zodpovednosti a reformách.

Orgány dokonca oznámili zrušenie operačnej identity Tiger Base, vytvorenie novej štruktúry jednotky a disciplinárne opatrenia voči niektorým príslušníkom zapojeným do porušovania ľudských práv. Amnesty International bude situáciu naďalej sledovať a upozorňovať na zneužitia policajných právomocí.

## **Turecko**

Defne Güzel, predsedníčku Združenia 17. mája a aktivistku za práva LGBTI+ ľudí, oslobodil súd. Viedli voči nej trestné konanie v súvislosti s obsahom zverejneným na webovej stránke združenia a na sociálnych sieťach.

Turecké úrady argumentovali, že príspevky presahovali legitímny účel združenia a porušovali široké definície v ustanoveniach Trestného zákona týkajúce sa morálky a spoločenského rozvoja.

Amnesty International však spustila naliehavú petíciu v prospech Defne Güzel. Tej v prípade uznania viny hrozil trest odňatia slobody na jeden až tri roky a pokuta.

## **Dobré správy z júna**

### **Globálne**

Osobitná spravodajkyňa OSN pre mučenie zverejnila svoje odporúčania pre zmluvu o obchode bez mučenia. Významne tým prispela k celosvetovej výzve na uzavretie takejto zmluvy zo strany preživších mučenia a siete organizácií občianskej spoločnosti Torture-Free Trade Network. V nej je Amnesty International kľúčovým zakladajúcim členom.

Odporúčania vychádzajú zo štúdie osobitnej spravodajkyne z roku 2023 o globálnom obchode s vybavením pre orgány presadzovania práva. Prispela k nej aj Amnesty International. Poskytujú pre OSN odborné usmernenia o tom, ako by takáto zmluva mohla v praxi vyzeráť. Rovnako poskytujú aj návrhy krokov, ktoré by mali štáty podniknúť, aby sa stala skutočnosťou. Bude to kľúčový zdroj pre advokačnú činnosť v rámci tejto prebiehajúcej kampane.

### **Globálne**

26. júna Európsky výbor pre sociálne práva zverejnil svoje jednomyselné rozhodnutie vo veci kolektívnej sťažnosti. Tú proti Švédsku podali organizácie Amnesty International a Médecins du Monde International. Výbor konštatoval, že Švédsko porušilo Európsku sociálnu chartu. A to tým, že nezabezpečilo právo na zdravotnú starostlivosť bez diskriminácie, keď pre zraniteľných migrujúcich ľudí z EÚ systematicky obmedzovalo prístup k zdravotnej starostlivosti.

Organizácie v sťažnosti uviedli 129 zdokumentovaných prípadov. Na nich ukázali, že Švédsko bežne odmietalo zraniteľným migrantom a migrantkám, často rómskej národnosti, rovný prístup k zdravotnej starostlivosti. Zároveň im účtovalo plnú výšku nákladov na starostlivosť.

V dôsledku toho mnohí ľudia z tejto skupiny prestali vyhľadávať potrebnú lekársku starostlivosť a vystavili sa tak vážnym zdravotným rizikám či dokonca ohrozeniu života. Toto prelomové rozhodnutie by malo slúžiť ako usmerňujúci princíp nielen pre Švédsko, ale pre všetky krajiny Európskej únie. Mali by zaručiť prístup k zdravotnej starostlivosti a liečbe pre každého človeka bez ohľadu na jeho životné okolnosti.

<https://www.amnesty.sk/co-robi-amnesty-31-vitazstiev-pre-ludske-prava-jun-2026>